

Statsforvalteren i Innlandet

Beredskapsplan for rovvilt og beitedyr

2023

Versjon 18.01.23

Innholdsfortegnelse

.....	1
Hensikt og mål	3
Faser i skadehåndteringen	4
Forebyggingsfasen	4
Foregripingsfasen	4
Akuttfasen	4
Nedtrappingsfasen	4
Normaliseringsfasen.....	4
Evalueringsfasen	4
Faser i Statsforvalterens håndtering av rovvilthendelser	5
Organisering, ansvar og oppgaver	6
Miljø- og landbruksdirektør.....	6
Avd.direktør Jord og Mat	6
Avd.direktør Naturmangfold og Verneområder	6
Faggruppe rovvilt	6
Kommunale landbrukskontor	6
Beitelag/beitelagsleder.....	7
Faglaga i landbruket.....	7
Mattilsynet.....	7
Statens naturoppsyn	7
Evaluering/revisjon	7
Evaluering	7
Revisjon.....	7
Ekstern informasjon	7
SMS-tjenesten.....	8
Vedlegg A - Personelliste	8
Vedlegg B - Beredskapsvakt og åpningstid	8
Vedlegg C - Informasjonsfolder om rovvilt og beitesesongen	8

Hensikt og mål

Beredskapsplanen skal gi embetet det nødvendige grunnlaget for en tilstrekkelig håndtering av skadesituasjoner forårsaket av rovvilt, forebygge rovviltskader og å redusere konfliktnivået. Videre gir planen nødvendige rammer for ledelse, organisering, og drift av Statsforvalterens rovviltberedskap.

Det overordnede konseptet tar utgangspunkt i Statsforvalterens samordningsansvar. Samordning kan løses på flere nivåer. Samordning kan iverksettes når to eller flere kommuner, flere embeter eller etater er involvert, når partene ber om det, eller at Statsforvalteren anser at det er nødvendig.

Konseptet er sentrert rundt tre prinsipper. Dette er å overvåke, vurdere og samordne.

Overvåke

Rovviltgruppa/beredskapsvakten overvåker alle rovvilthendelser. Hendelser ut over det normale loggføres. Det skjer også en løpende loggføring av mindre rovviltrelaterte hendelser/avtaler for de som overtar vekten skal være best mulig informert. Rovviltvakten (med hjelp fra rovviltgruppa) er proaktive og søker aktivt informasjon der dette er nødvendig. Enhetsleder for Naturmangfold og Verneområder (NV) holdes løpende orientert bl.a via CIM.

Vurdere

Basert på overvåkning, iverksetter rovviltvakten (med hjelp fra rovviltgruppa), støttet av enhetsleder NV nødvendige tiltak for å redusere skadepotensialet eller konfliktnivå. Vurderingen skal være preget av proaktivitet og i tråd med gjeldende forvaltningsplan for rovviltregionene og lovverk.

Samordne

Basert på overvåkning og en løpende vurdering, vil det besluttes i hvor stor grad og på hvilken måte samordningsansvaret skal ivaretas. Beslutning fattes av enhetsleder NV, evt. i samråd med enhetsleder for Jord og Mat (JM) og virksomhetsområdesdirektør (VO-direktør). Samordning følger samordningsskalaen:

Aktørene snakker sammen, og vet hva de andre gjør

- Formidle kontakt, skape arenaer
- Påse at aktørene snakker sammen og samvirker
- Veiledning på telefon, videokonferanse og e-post

Aktørene vet hva de andre gjør, og tar hensyn til det

- Bi- eller multilaterale møter mellom to eller flere aktører

Aktørene planlegger sammen

- Formidling av behov for bistand, den enkelte bestiller selv

Aktørene definerer felles mål og koordinerer virkemiddelbruken

- Anmodning om bistand, Statsforvalteren bestiller og eventuelt prioriterer

Aktørene foretar avveininger og prioriteringer

- Prioritering ved ressursknapphet

Samordningen skal ikke være mer inngripende enn nødvendig.

Faser i skadehåndteringen

Forebyggingsfasen

Omfatter alle forebyggende tiltak som gjøres for å minimalisere konsekvenser ved uønskede hendelser. Tiltak er som regel resultat av en Risiko- og sårbarhetsanalyse, og i tråd med forvaltningsplan for rovvilt, styringssignaler og lovverk på området. Tiltak kan være både forebyggende og konfliktdempende.

Foregripingsfasen

Foregripingsfasen starter når forskjellige indikatorer er oppfylt og en rovvilthendelse er nært forestående eller skader har startet i lavt/moderat omfang. I foregripingsfasen iverksettes raske tiltak for å hindre at en uønsket hendelse finner sted/ utvikler seg, eller for å minimere konsekvensen av en uønsket hendelse, eks. skadefellingstillatelser eller akutt tilsyn.

Akuttfasen

Akuttfasen starter umiddelbart etter at en skadehendelse har eskalert betydelig i størrelse i både tid og rom. Fasen varer så lenge situasjonen vedvarer og krever omfattende oppfølging.

Nedtrappingsfasen

Denne fasen innebærer en stabilisering av situasjonen, og innleder en overgang til normaliseringsfasen.

Normaliseringsfasen

Omfatter alle tiltak som gjøres for at beitebruken skal returnere til en normaltilstand, det vil i de fleste tilfeller si den tilstanden beitebruken befant seg i før den uønskede hendelsen inntraff.

Evalueringsfasen

Hendelsen må evalueres, og planverket revideres etter en uønsket hendelse for i ettertid å være bedre rustet til å håndtere senere hendelser.

Faser i Statsforvalterens håndtering av rovvilthendelser

Fase	Aksjon	Trigger	Egne tiltak	Anbefalte tiltak
	Normal			
	Overvåking	Melding om synsobs. av store rovdyr tett opptil beitesesongen.	Varsle kommuner og beitelag om dokumenterte førstegangs ulveobservasjoner. Opprette hendelse i CIM, loggføre.	
	Foregripende	Melding om dokumenterte synsobs. av store rovdyr i beitesesongen. Melding rovviltskader på beitedyr. Moderat skadeomfang. Søknader om skadefellinger.	Hendelse i CIM, loggføre. Varsle kommuner og beitelag om dokumenterte ulveskader og innvilga skadefellinger. Direktekontakt med berørte beitelag og brukere om akutte tiltak. Vurdere oftere møter i rovviltgruppa og enhetsledelse. Vurdere behovet for ukentlige møter med Statens naturoppsyn og Mattilsynet. Vurdere om rovviltvakta trenger bistand fra en kollega i rovviltgruppa.	Vurdere utvidet åpningstid på vakttelefon.
	Håndtering	Omfattende skadeomfang i tid og rom. Stort behov for regional og lokal koordinering, og akutt-tiltak. Hendelsen har startet og krever stort engasjement fra SF.	Hendelse i CIM, loggføre. Daglige/hyppige møter med faglaga, beitelag, kommuner, Mattilsynet, SNO. Direktekontakt med beitelag og brukere om akutte tiltak. Ukentlige møter med KLD og Miljødir. Informasjon via SMS og hjemmeside. Hovedvakt og en kollega jobber sammen. Enhetsledelsen for NV leder arbeidet.	Orienterer miljø- og landbruksdirektøren. Varsle embetsledelsen. Vurdere utvidet åpningstid på vakttelefon. Vurdere om flere i rovviltgruppa skal bistå rovviltvakt og involvert kollega.

I forbindelse med krisehåndtering er det også nødvendig å skille mellom fasene avgrenset og full skadehåndtering. Fasene innebærer en eskalering av innsats. *Hvorvidt en hendelse håndteres som avgrenset skadehåndtering eller full skadehåndtering kommer an på arbeidsmengden som kreves.*

Grønn: Normalsituasjon

Gul/orange: avgrenset håndtering av skadesituasjon

Avgrenset skadehåndtering er mindre til moderate hendelser i tid og rom som overvåkes og håndteres. Håndtering gjøres av de som jobber med rovviltberedskap innenfor åpningstiden på vakttelefon. Ved særlig behov innkalles en kollega i rovviltgruppa til å bistå rovviltvakten utenom ordinær arbeidstid. Enhetsledelsen NV holdes orientert og avgjør fellingstillatelser.

Rød: Full håndtering av skadesituasjon

Full skadehåndtering innebærer at embetet vurderer behovet for utvidet vaktberedskap utover både rovviltvakt og kollegastøtte, samt åpningstid. Full skadehåndtering kreves der mindre hendelser har eskalert, eller ved større hendelser som krever et større apparat for koordinering og samordning. Skadehåndtering ledes av enhetsledelsen NV og utføres i samarbeid med avd.direktør JM og miljø- og landbruksdirektør. Arbeidet kan kreve koordinering og samordning både internt og eksternt. Embetsledelsen varsles.

Organisering, ansvar og oppgaver

Miljø- og landbruksdirektør

Direktøren har overordna ansvaret for rovviltberedskapen, og skal holdes fortløpende orientert ved større hendelser. Direktøren involveres i prinsipielle avgjørelser og ved behov for ressursallokering på tvers mellom enhetene eller bistand fra andre VO. Dersom direktøren ikke er mulig å nå, vil stedfortreder på VO tre inn med alle rettigheter og plikter etter normale rutiner.

Avd.direktør Jord og Mat

Leder forenhet for JM som bl.a. har mest kunnskap om landbruk og landbruksdrift, og har jevnlig kontakt med landbruksnæringen og landbrukskontoret i kommunene. Ansvar: Bidra med landbruksfaglig kompetanse og myndighet samt fagnettverk og nødvendig styringsdialog.

Avd.direktør Naturmangfold og Verneområder

Leder for enhet for NV som bl.a. har mest kunnskap om rovvilt og rovviltforvaltning, og er den som har mest kontakt med kommunale fellingslag, Statens naturoppsyn og Miljødirektoratet. Ansvar: Lede det operative arbeidet, og bidra med rovviltfaglig kompetanse og myndighet samt fagnettverk og nødvendig styringsdialog.

Faggruppe rovvilt

Rovviltgruppa er det operative leddet hos Statsforvalteren. Faggruppa består av ansatte fra enhetene for NV og JM. Ansvar: Håndterer alle rovvilt- og beitedyrhenvendelser, vurderer skadefellingssøknader og behov for akutt-tiltak og har den løpende dialogen særlig med beitenæringen, kommuner og SNO.

Kommunale landbrukskontor

Landbrukskontoret har ansvar for forvaltning av økonomiske og juridiske virkemidler som gjelder landbruket i kommunen, og har tett kontakt med brukere og beitelag. Enheten har normalt også ansvaret for viltforvaltning, herunder det kommunale fellingslaget for rovvilt samt veterinærvaktordningen. Ansvar: Lokal myndighet, bidra med landbruksfaglige kompetanse og kjennskap til lokale landbruksforhold, beitelag og brukere. Være en informasjonskanal mellom landbruksnæringen og regionale myndigheter.

Beitelag/beitelagsleder

Beitelagene er ansvarlig for gjennomføring av forebyggende tiltak. Ansvar: Bidra med kunnskap om lokale forhold, forebyggende tiltak og ha dialog opp mot kommunen, fellingslag, Statsforvalteren og SNO.

Faglaga i landbruket

Landbruksorganisasjonene organiserer flesteparten av gårdbrukerne i Norge, og skal bl.a. ivareta landbruksnæringens interesser overfor landets myndigheter og andre. Ansvar: Bidra med landbruksfaglige kompetanse og kjennskap til landbruksforhold, beitelag og brukere. Være støtte for sine medlemmer. Være en informasjonskanal mellom landbruksnæringen og regionale myndigheter.

Mattilsynet

Mattilsynet er myndighet på en rekke områder og har bla. ansvaret for å forvalte, veilede og føre tilsyn med dyr og dyrehold. Ansvar: Sektormyndighet. Bidra med landbruk- og veterinærkompetanse og vurderingen knyttet til bl.a. dyrevelferd.

Statens naturoppsyn

Statens naturoppsyn (SNO) er miljøforvaltningens operative feltorgan, og utøver myndighet etter lov om statlig naturoppsyn. De viktigste oppgavene våre er kontroll, informasjon og veiledning. Oppgaver innen rovviltforvaltning består blant annet av bestandsregistrering og skadedokumentasjon knyttet til erstatningsordningen for bufe og tamrein. Ansvar: Kunnskap om rovvilt, skadedokumentasjon og skadefelling. SNO kan ved kapasitet bistå lokale fellingslag i skadefellingsforsøk, eller i særlige tilfeller bli beordret av Miljødirektoratet om å lede og gjennomføre skadefellingsforsøk.

Evaluering/revisjon

Evaluering

Etter store hendelser avholdes både intern og ekstern evalueringsmøte(r) med de involverte. Her bringes alle relevante forhold opp med hensikt å vurdere planens egnethet og kvalitet. Det skal skrives et notat/rapport etter en slik evaluering.

Revisjon

Beredskapsplanen gjennomgås årlig. Planen må den revideres straks dersom det oppdages feil eller mangler ved planen.

Beredskapsplanen legges tilgjengelig på intranettet og <X:\Avdeling\LM\NATUR OG VERN\1.ADMINISTRASJON>. Distribusjonslister legges i CIM.

Ekstern informasjon

Generell eksterninformasjon foregår via flere kanaler, Statsforvalterens hjemmeside, SMS, media og møter er de vanligste.

Innholdet i informasjon må være klart og tydelig slik at det ikke oppstår misforståelser.

SMS-tjenesten

1. Det varsles ved SMS over dsb/cim etter varslingsliste straks det er gitt skadefelling av freda rovvilt og når skadegjørere er felt i Innlandet.
2. Det varsles ved SMS til beitelag/kommuner ved sikre observasjoner av ulv i nye områder eller de første dokumenterte skader av ulv i beiteprioritert område, men ikke varsling for de andre skadegjørerne.
3. Det varsles ved SMS og/eller e-post til næringsorganisasjoner/tilgrensende Statsforvaltere ved førstegangs obs. av ulv i et område (varslingsplikten, jf. brev fra KLD 19.juli 2017).
4. Det legges ukentlig ut informasjon på hjemmesiden om hendelser i uka som har gått.

Vedlegg A - Personelliste

	Navn	Stilling	Telefon
1	Haavard Elstrand	Miljø- og landbruksdirektør	416 24 202
2	Vebjørn Knarrum	Avd.dir. enhet NV	952 31 575
3	Victoria Kristiansen	U.dir. enhet NV	414 03 557
4	Øyvind Gotehus	Avd.dir. enhet JM	970 66 707
5	Sissel Tørud	U.dir. enhet JM	61 266 153
6	Ståle Sørensen	Sen.rådgiver enhet NV	62 55 11 70
7	Thomas Olstad	Sen.rådgiver enhet NV	62 55 11 81
8	Rannveig Helgesen	Sen.rådgiver enhet NV	62 55 11 75
9	Therese Ruud	Sen.rådgiver enhet NV	61 26 60 66
10	Silje Bøe	Sen.rådgiver enhet JM	62 55 12 08
11	Julie Slettetveit	Sen.rådgiver enhet JM	62 55 12 50
12	Benedicte Broderstad	Rådgiver enhet NV	61 26 60 55
14	Statsforvalterens rovviltvakttelefon		970 29 840

Vedlegg B - Beredskapsvakt og åpningstid

1. I perioden med virksom lisensfelling og kvotejakt fra 1.januar – 14.mai og 16.september – 23.desember er vakttelefonen bemannet fra kl. 08.00 til kl. 18.00 på hverdager, og fra kl. 10.00 til 18.00 på lørdag, søndag og helligdager.
2. I perioden 15.mai – 15.september er vakttelefonen bemannet fra kl. 08.00 til kl. 21.00 alle dager.
3. I perioder der det er nødvendig med høyere beredskap enn det som er beskrevet i punkt 1 og 2 avgjøres dette av ledelsen i samråd med de ansatte.

Vedlegg C - Informasjonsfolder om rovvilt og beitesesongen

Statsforvalteren i Innlandet utarbeider årlig en informasjonsbrosjyre om rovvilt og beitedyr. Denne brosjyren kan du finne på [Statsforvalterens hjemmeside om rovvilt](#).